זון אויפגאנג — 4.24.
זון אונטערגאנג — 8.27.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
קלאר און וואַרים

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

מיטוואך יח׳ סיון, תרצ״ח.

Vol. 21, No. 108. Winnipeg, Wed. June 3, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JUN 8 1931

23-יאָריקער מאַן אַרעסטירט געוואָרן פאַר דעם ברוטאַלן מאָרד פון זיין 19-יאָריקער פרוי, אין סורים, מאַנ.

די פרוי איז צעהאַקט געוואָרן מיט א מעסער. — מוטער און שוועסטער פון דער דערמאָרדעטער רעטן זיך קוים מיט זייערע לעבנס. — מאַן און ווייב האָבן ניט געלעבט בשלום

סורים, מאַנ., יוני 3. — מרס. דושיימס מעקגרעגר, 19 יאָר אַלט, איז אויף דעם ברוטאַלסטן אופן דערמאָרדעט געוואָרן דאָ אַרום 6 אַזייגער לעצטן אוונט. איר מאַן, 23 יאָר, איז פאַרהאַלטן געוואָרן נאָך א נעיגע און ער וועט אָנגעקלאָגט ווערן אין מאָרד.

דער מאָרד איז באַגאַנגען געוואָרן אין דער היים פון דעם קרבנ׳ס מוטער, מרס. בלומפילד. דער קערפּער פון דער דערמאָרדעטער איז געווען שרעקלעך צעהאַקט מיט א קצב׳ישן מעסער. די מוטער און אירע א טאָכטער א מיידל, איידאַ, וועלכע זיינען געווען אין הויז בעת דער מערדער איז אריינגעקומען, האָבן זיך קוים גערעטעט מיט זייערע לעבנס אנטלויפנדיק פון הויז, ווי זיי דערציילן.

ווי עס ווערט באַהויפּטעט, איז מעקגרעגר אריין אין הויז מיט עפּעס א נאַרטן־נעצייג און אַמאָליקט די דריי פרויען. מרס. בלומפילד און מיס בלומפילד איז געלונגען אַרויסצולויפן זיך און אַרויסלויפן פון הויז, אָבער זיי פרוי האָט מעקגרעגר צוריקגעהאַלטן, און אין אַ מאָמענט פון צאָרן האָט ער זי אַטאַקירט מיט קצב׳ישן מעסער, צע־שראָנדיק שרעקלעך אירע הענט און קערפּער.

דאָס הויז נעפינט זיך בלויז א הונדערט יאָרד פון דער סי. פּי. אַר. הויף אַפּיס.

וואָס עס האָט זיך געפונען וויליאַם מע־קלאָוד, דער יאָרד מאַסטער, און א קוואַר־טיראַנט אין דער בלומפילד הויז, מרס. בלומפילד און דאָס מיידל זיינען געלאָפן אחער שרייענדיק, און מעקלאָוד איז גלייך אוועקגעלאָפן אין הויז, וואו ער האָט שוין געפונען מרס. מעקגרעגר טויט אין פראָנט פון הויז.

מעקגרעגר איז גלייך אַנטלאָפן, און מע־קלאָוד האָט אַרויסגערופן דעם פּאָליציסט באַרמער, וועלכער האָט זיך געלאָפן נאָך אים. ער האָט אים געפאַנגען ווען יענער האָט געהאַלטן ביי אריינגיין אין א הויז אין שטעטל.

דאָס פאַרל איז געווען פאַרהייראַט צוויי יאָר צייט, און, ווי עס ווערט באַריכטעט, האָבן זיי לעצטנס נס געלעבט בשלום און דער מאַן האָט ניט געוואוינט אין דער היים. זיי האָבן א איין יאָריקן אינגעלע. דאָס קינד איז נס געשעדיקט געוואָרן.

—(::)—

קאָנפערענץ אין ריגע צו שאַפן אַלוועלטלאַכן פאַרבאַנד פון העבריאישע לערער

ריגע, יוני 3 (איטא). — א קאָנפערענץ פון העבריאישע לערער־פאַרבאַנדן וועט דאָ אָפּגעהאַלטן ווערן ערגעץ דעם זומער. דעלעגאַטן פון פּוילן, רומעניע, טשעכאָסלאָ־וואַקיע, ליטע, לאַטווייע, עסטלאַנד און ארץ ישראל וועלן אַנטייל נעמען אין דער קאָנ־פערענץ, וואָס וועט אויסאַרבעטן די פּלע־נער פאַר אַן אַלוועלטלאַכן קאָנגרעס פון העבריאישע לערער אין ירושלים אין׳ס יאָר 1932. דער צוועק פון דעם קאָנגרעס וועט זיין צו גרינדן אַ אַלוועלטלאַכן העב־ריאישן לערער־פאַרבאַנד.

—(::)—

חיפה, יוני 3 (איטא). — צוויי דרעש־הייזער אין דער קבוצה מירע, לעבן חיפה, זיינען פאַרברענט געוואָרן. ווער עס האָט די דרעש־הייזער אונטערגעצונדן איז נאָך ניט באַוואוסט.

שילס דערקלערט אין חוץ נייעם לאַנד געזעץ אין ארץ־ישראל

זאָגט אַז ער איז אין אַנקלאַנג מיט מאַקדאָנאַלדס בריוו

(ספּעציעל פאַר ״דאָס אידישע וואָרט״)

לאָנדאָן, יוני 3 (איטא). — דער ניי־דורכגעפירטער געזעץ פאַר דעם שוץ פון אַריקיולטערלעך באַזיצער, וואָס אַנערקענט דאָס חזקה רעכט פון די וואָס וואוינען אויף דעם באָדן, איז אין אַנקלאַנג מיט פאַראַנ־ראַיז 12 פון פּרעמיער מאַקדאָנאַלדס בריוו צו דר. וויצמאַן. — האָט דר. שילס, אוני־טער־סעקרעטאַר פאַר די קאָלאָניעס, אינ־פאָרמירט דאָס דעפּוטאַטן הויז, ענטפערנ־דיק אויף אַן אַנפראַגע פון דעפּוטאַט האַ־וואַרד ביורי.

ניו־יאָרק, יוני 3 (איטא). — די קאַנ־וועגשאַן פון ״מזרחי הצעיר״, וואָס איז דאָ נעכטן געשלאָסן געוואָרן, האָט אַנגענומען אַ רעזאָלוציע וואָס פּראָטעסטירט קעגן דאָ געפאַלאַנטע לאַנד־קויף באַשריינקונגען אין ארץ־ישראל.

די רעזאָלוציע איז איבערגעשיקט גע־וואָרן צום בריטישן אַמבאַסאַדאָר אין וואַ־שינגטאָן.

גערייכטלאַכער פאַרהער וועגן מיש־נאַנער רעגיסטראַציע ביל באַשטימט געוואָרן אויף דעם 9-טן יוני

צוגרייטונגען פאַרן דורכפיר פון דער רעגיסטראַציע זיינען דערווייל אָפּגעלייגט געוואָרן

רעטראַיט, מיש., יוני 3 (איטא). — דער טאָג פון יוני 9טן איז ערגילטיק באַשטימט געוואָרן פון ריכטער אַ׳ברייען פאַר׳ן גע־ריכטלאַכן פאַרהער וועגן אַ פערמאַנענטער אינדזשאַנקשאַן וואָס זאָל פאַרבאָטן די שטאָט באַאַמטן דורכצופירן דעם רעגיס־טראַציע אופן.

ריכטער אַ׳ברייען האָט געבעטן אַ ריכ־טער פון פּעדעראַלן אַפּעלאַציאָנס קרייז געריכט פון סינסינאַטי צו זיצן צוזאַמען מיט צוויי ריכטער פון דעם דעטראָיטער קרייז ביים פאַרהער. אויב אָבער דער אָפּע־לאַציאָנס געריכט פון סינסינאַטי וועט ניט קאָנען צושטעלן דעם דריטן ריכטער, וועט דאָס הויפּט ריכטער יוז געבעטן ווערן צו שיקן קיין דעטראָיט אַ ריכטער פון סו־פּרים קאָורט פון די פאַראייניקטע שטאַטן אַמעריקע דזשענעראַל וואָוהרהיז אין באַ־שטימט געוואָרן צו פאַרטיידיקן די געזעצ־ווישן דעם וואַטיקאַן און דער מלוכה.

מר. און מרס. הענרי זיסקינד, פון קאַלגאַרי, דאָ צו גאַסט

מר. און מרס. הענרי זיסקינד, פון קאַלגאַרי, זיינען איצט צו גאַסט אין ווי־ניפּעג. וואָס זיי וועלן פאַרברייגגען א פּאָר טעג. זיי זיינען די נעפּסט פון מר. און מרס. וו. קעלער, פון דאַנען וועלן זיי אָפּפאָרן קיין ניו־יאָרק וואָו זיי וועלן פאַר־ברייגגען די זומער מאָנאַטן.

מר. און מרס. זיסקינד זיינען שוין לאַנגענדיקע תושבים פון קאַלגאַרי. מרס. פעני זיסקינד איז פון דער שוויאַשטער משפחה. זי איז א שוועסטער צו אסתר שומאַכשער (פרוי הירשביין). זי איז אויך א מוזיקערן, א וויאָלאָניסטן, און זי איז א מיטגלידערן פון דעם קאַלגאַריער סימפאָניש אָרקעסטער, דיריגירט פון גרי־גאָרי גאַרבאָוויצקי.

הענרי זיסקינד איז דער קאַלגאַריער קאָ־רעספּאָנדענט פון ״דאָס אידישע וואָרט״. ער נעמט אָן אַקטיוון אַנטייל אין דעם אידיש געזעלשאַפטלאַכן לעבן אין קאַלגאַ־די און ער איז איינער פון די אָפּפּאָזיציאָנ־יונגעלייט אין יענער שטאָט. ער איז דער פּאָרזיצער פון דער דראַמאַטישער געזעל־שאַפט, און איינער פון די מיטשפּילער. ער איז אויך דער אָרגאַניזאַטאָר פון דעם קאַלגאַריער אידישן געזאַנגס־פאַראיין, אַן אַקטיווער טוער אין דער פרי־שול און איז א מיטגליד פון א צאָל אַנדערע קולטורע־לע אָרגאַניזאַציעס אין יענער שטאָט.

אויסער ניו־יאָרק, וועלן מר. און מרס. הענרי זיסקינד אויף באַזוכן א צאָל אַנ־דערע שטעט אין די שטאַטן.

אויסזיכטן אויף אויסגלייך צווישן פאַבאַסט און מוסאָליני פאַרשווינדן

רוים, יוני 3. — די אויסזיכטן אויף אַן אויסגלייך צווישן דער קאַטוילישער קירך און דער פאַשיסטישער איטאַליענ־שער מלוכה זיינען ווידער פאַרשוואונדן, אַן קלאַנגען טראָגן זיך אַרום, אַז עס האָלט ביי אַן איבערברוך פון באַציאונגען, און דער פאַבאַסט זאָל זיין גרייט צוריקרופן זיין אַפּיציעלן פאַרשטייער (דער ״נונ־ציאָ״) ביי דער רעגירונג.

האַפּענונגען ווערן נאָך געלייגט אויף קאַרדינאַל נאַסאַרי, דער פּאַבאַסט מלוכ־כה סעקרעטאַר, וועלכער באַמיט זיך איצט צו געפינען עפּעס א גרונט פאַר אַן אויס־גלייך, כדי אויסצומיידן א נייעם ברוך צווישן דעם וואַטיקאַן און דער מלוכה.

מוסאָליני באַפעל, לויט וועלכן די קאַטוילישע קלובן אין לאַנד זיינען עס אויפגעלייזט געוואָרן, האָבן ניט דער־מאַנט די דאָזיקע קלובן ביים נאָמען. ער האָט בלויז געלויטעט, אַז אַלע קלובן אין לאַנד, וואָס זיינען ניט פאַרבונדן מיט דער פאַשיסטישער פּאַרטיי, זאָלן געשלאָ־סען ווערן, און דאָס האָט שוין בפילא גע־טראָפן אין צייל.

די פאַשיסטן טענען׳ן, אַז די קאַטוילי־שע קלובן האָבן אָנגעהויבן טראָגן אַ פּאַ־ליטישן כאַראַקטער, דער וואַטיקאַן ליי־קענט עס קאַטעגאָריש און באַהויפּטעט, אַז די רעגירונג בערעכט איר טראַקטאַט מיט׳ן וואַטיקאַן פון יאָר 1929, צעטריי־בענדיק די קאַטוילישע קלובן.

פרוי אומגעוואָרפן פון א טראַק שטאַרבט אין האָספּיטאַל

מרס. לענא באַסיסטי, 45 יאָר, פון 691 פריטשאַרד עוועניו, איז לעצטן אונטן גע־שטאָרבן אין שפּיטאַל, ווי א רעזולטאַט פון א וואונדן וואָס, זי האָט געקריגן ווען זי איז אומגעוואָרפן געוואָרן פון א טראַק נעכטן אַרום 7.45 אינדערפרי, אויף לאַנאַן עוועניו. אַרום לאַרא סט. די פרוי, אַן אַלמנה, זאָגט מען, האָט איבערגעלאָפן 3 קינדער און אַן אַלטן טאַטן, דזשאַזעף מאַלישקאַ.

מעקס רובנפעלד, 231 סטעלאַ עוו., וועלכער מראַק האָט אומגעוואָרפן די פרוי, איז אויסגעפרעגט געוואָרן פון דער פּאָליציי און אין אַ אָפּגעלאָפן געוואָרן, נאָכדעם ווי זיינע ״בריישקע״ (טאַרמאַ) איז געטסטעט אין אירע וואונדן זיינען נאָנץ ערנסט, זיינען אָבער ביידע אויסער געפאַר.

ווען אדרעסירן מאַנטעפיאָרע קלוב מאָרגן

וו. סענפאָרד עוואַנס, מ. פ. א.

מר. סענפאָרד עוואַנס וועט אדרעסירן דעם מאַנטעפיאָרע קלוב מאָרגן (דאָנער־שטאָג), יוני 4טן, 6.30 נ. מ., אין ראָ־יאַל אַלעקסאַנדראַ האָטעל. די טעמע פון זיין רעדע וועט זיין ״די וויי״ן לאַנד אין דער וועלט״, — א פראַגע פון גרויס אינטערעס ביי איצטיקן מאָמענט, מיט וועלכער דער רעדנער איז באַזונדערס גוט באַקאַנט.

א פאַרוויילונג פּראָגראַם וועט אויף דורכגעפירט ווערן.

אידישע באַפעלקערונג פון מעקסיקאָ הויבט זיך אָן פילן רואיקער

דעמאָנסטראַציע לעצטן מאָנטאָג האָט דערוויזן, אַז אַנטיסעמי־טישער קאַמפּיין האָט דערגרייכט שוין דעם העכסטן פּונקט. — רעגירונג זעט אויס צו זיין קעגן קאַמפּיין

מעקסיקאָ סיטי, יוני 3 (איטא). — ווי א רעזולטאַט פון דער אַנטי־אידישער מאַסן דעמאָנסטראַציע דאָ מאָנטאָג, האָט די הינע אידישע באַפעלקערונג אָנגעהויבן פילן, אַז דער אַנטי־אידישער קאַמפּיין האָט שוין דערגרייכט דעם קליימאַקס, און אין שוין דורכגעגאַנגען דעם געפערלאַכן פּונקט. די וויטערדיקע פאַרשפּרייטונג פון׳ם אַנטי־אויסלענדישן און אַנטי־אידישן קאַמפּיין, איז׳ם פּנים פון דער רעגירונגס קעגנער שאַפט, ווי אַזאַ האָט זיך דאָ אַרויסגעציגן מאָנטאָג, פילט מען, איז ניט וואַרשיינלאַך. ספּעציעל דאַרף מען עס ניט דערוואַרטן דעם דערוויל, ווייל דער קאַמפּיין קאָן זיך מער ניט באַשרענקען צו די קליינע הענדלער.

די פירער פון דער הינער אידישער קהלה האָבן דערוויל, אַז א דיין פון גאָר דער וועלט וועלן פאַרזעצן זייערע אָפּטיוויטעטן לטובת דעם מעקסיקאַנער אידנטום.

מעקסיקאָ סיטי, יוני 2 (איטא). — טויזנטער מעקסיקאַנער האָבן זיך באַ־טייליקט אין דער נעכטיקער דעמאָנסטראַ־ציע קעגן די אידישע הענדלער. אין פאַר־אויס זיינען גענאָגען עטלעכע קאַפּעליעס מוזיק און אַן אָפּטיילונג וואָס האָט גע־טראָגן די פאַנען.

די דעמאָנסטראַציע האָט זיך באַוואוי־נען לאַנגזאַם דורך דעם צענטראַלן דיסט־ריקט צום נאַציאָנאַלן פּאַלאַץ, און פון דאָרטן צו דער מוניציפּאַלער בעביידע, וואו מעיאָר הערנאַדענע און אַנדערע שטאָ־טיקע באַאַמטע זיינען געווען אָנוועזנד.

פרעזידענט רוביא און די וויסטיקערע מיניסטערן פון זיין קאַבינעט, וועלכע האָבן געוואָלט דעוויזירן די פּראָצעסיע, האָבן זיך אין לעצטן מאָמענט צוריקגע־האַלטן. די דאָזיקע אַנדרלונג ווערט באַ־טראַכט ווי א צייכן אַז די רעגירונג הויבט אָן צו באַגרייפן די ערנסטקייט פון דער אַנטי־אידישער אַטמאָספער.

די דעמאָנסטראַציע האָט זיך אָנגעפאַנ־גן נאָנץ רואיק, אָבער שפּעטער איז דער המון צעטיילט געוואָרן אין די ווייל־דע הענעס, אויף די פאַנען זיינען געווען אויפגעשריבן וואָס האָבן באַצייכנט די אי־דען ווי ״מעקסיקאַס פלאַג״ און וואָס האָבן גערופן צו אַלגעמיינער אויסוויינונג פון די אידן. א סך דערעס ביים מוניציפּאַלן הויז האָבן זיך געגעדריקט מיט פאַראַמאָנ־גען פון די אידן.

אַזוי ווי׳ס איז פון פריער אָנגעסירט געוואָרן אין די דעמאָנסטראַציע וועט זיין געריכטעט קעגן די אידישע הענדלער, אַז פאַר־אויס זיינען גענאָגען אַלטאַ